

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Lenky Krupíčkové a soudců Davida Hipšra a Tomáše Foltase v právní věci žalobce: **X**, zastoupen Mgr. Terezou Kubalíkovou, advokátkou se sídlem 28. října 1001/3, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 23. 1. 2024, č. j. 22 Az 49/2023-22,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Odměna ustanovené advokátky Mgr. Terezy Kubalíkové **se určuje** částkou ve výši 6 800 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 6. 11. 2023, č. j. OAM-1282/ZA-ZA11-HA13-2023, žalovaný posoudil (opakovanou) žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako nepřipustnou podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, a proto řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) zákona o azylu zastavil.

II.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu ke Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud“). Poukázal v ní především na nedostatečné zhodnocení aktuální situace v zemi původu. O možné změně bezpečnostní a politické situace v zemi původu tak podle něj přetrvávají důvodné pochybnosti. Žalovaný ani dostatečně nezohlednil jeho tvrzení, že se potýká se zdravotními problémy.

[3] Krajský soud žalobu zamítl. Poukázal na to, že již v řízení o první žádosti žalobce tvrdil zdravotní obtíže (se střevy a žaludkem). Objektivní zhoršení těchto potíží však žalovanému i přes náležité poučení ničím nedoložil. Ve zbytku pak žalobce setrval na

původních (ekonomických a sociálních) důvodech, pro něž žádal poskytnutí mezinárodní ochrany. Žalovaný proto nemohl dospět k jinému závěru, než že žalobce neuvedl žádnou novou skutečnost. Rovněž dostatečně zjistil skutkový stav věci. Jednak zjišťoval aktuální informace k pravděpodobnosti, že by žalobce mohl v zemi původu čelit pronásledování nebo vážné újmě a dále se zabýval případnou změnou situace k azylově tvrzeným důvodům. Žalobce ostatně pouze obecně namítal nedostatečně zjištěný skutkový stav, aniž by uvedl cokoliv konkrétního, co by skutková zjištění žalovaného zpochybnilo.

III.

[4] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“). Žalovaný podle něj pochybil, pokud se nezabýval možností udělení humanitárního azylu s ohledem na zdravotní stav stěžovatele a stav zdravotnictví ve Vietnamu. Stěžovatel na rozdíl od předešlé žádosti o mezinárodní ochranu předložil lékařské zprávy o hospitalizaci v srpnu a září 2023. Žalovaný nevzal v potaz dostupnost léků, lékařské pomoci, možnost hospitalizace či úroveň zdravotnictví ve Vietnamu. K zemi původu dodal, že se jedná o jednu z nejméně svobodných zemí na světě a že se situace od roku 2016 kontinuálně zhoršuje. Žalovaný se podle něj politickou situací a stavem lidských práv v zemi původu nezabýval. Závěrem vytkl krajskému soudu, že nepřihlédl k jeho hospitalizaci a zdravotnímu stavu a opomněl se v této souvislosti zabývat humanitárním azylem. Pro výše uvedené stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV.

[5] Žalovaný ve vyjádření odkázal na své posouzení a na závěry rozsudku krajského soudu. Kasační stížnost považuje za nedůvodnou a navrhuje její zamítnutí.

V.

[6] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Následně se zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele, jinak by ji odmítl jako nepřijatelnou (§ 104a odst. 1 s. ř. s. a čl. II zákona č. 77/2021 Sb.).

[7] Na nyní projednávanou věc se užije § 104a odst. 1 s. ř. s., ve znění účinném od 1. 4. 2021, podle něhož platí: *Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.* V nyní posuzované věci totiž krajský soud rozhodl po nabytí účinnosti příslušné novely s. ř. s. a současně rozhodoval specializovaný samosoudce (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, ze dne 5. 8. 2021, č. j. 10 Azs 196/2021-30, ze dne 14. 7. 2021, č. j. 10 Azs 184/2021-36, ze dne 15. 7. 2021, č. j. 9 Azs 110/2021-30, ze dne 27. 8. 2021, č. j. 9 As 144/2021-31 či ze dne 24. 9. 2021, č. j. 10 Azs 225/2021-34).

pokračování

[8] Nejvyšší správní soud proto přistoupil k hodnocení toho, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Při tom vycházel ze závěrů usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, v němž kasační soud vyložil neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. Z uvedeného usnesení plyne, že kasační stížnost lze přijmout k meritornímu přezkumu v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to i) z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo překonání judikatury, nebo ii) v případě zásadního právního pochybení krajského soudu (srov. též Kühn, Z. In: Kühn, Z., Kocourek, T. a kol. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, k § 104a, především body 6 a 11).

[9] Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci přesah vlastních zájmů stěžovatele ani zásadní pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na uplatněné kasační námitky a stěžovatel ve své argumentaci nevyložil žádné důvody, které by svědčily pro odklon.

[10] Kasační stížnost stěžovatele je nepřijatelná.

[11] Podstatou kasační stížnosti je nesouhlas stěžovatele s tím, jak žalovaný a krajský soud hodnotili jeho opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany co do mimořádnosti a novosti jeho tvrzení. Tato otázka byla nicméně posouzena plně v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, který se danou problematikou zabýval mnohokrát (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009-65, či ze dne 27. 3. 2020, č. j. 5 Azs 325/2019-16, č. 4012/2020 Sb. NSS, nebo usnesení téhož soudu ze dne 23. 11. 2022, č. j. 3 Azs 236/2022-33, a další). Z uvedené judikatury plyne, že pro přípustnost opakovaných žádostí je třeba, aby v konkrétním případě existovaly „nové skutečnosti nebo zjištění“, které musí mít určitou přidanou hodnotu a kvalitu oproti předchozí žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Smyslem je na jedné straně umožnit nové posouzení v případech, kdy nové skutečnosti nebo nová zjištění mohou vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na druhé straně zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí. Věcné projednání opakované žádosti je výjimkou, „*kterou je třeba vykládat restriktivně tak, aby byl respektován jeden ze základních principů rozhodování ve veřejném právu, a sice princip právní jistoty, jehož výrazem je i překážka věci pravomocně rozhodnuté*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009-65).

[12] Při rozhodování o mezinárodní ochraně správní orgán zjišťuje skutkový stav věci právě v rozsahu možných důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, jež vycházejí z žadatelovy výpovědi v průběhu řízení o mezinárodní ochraně (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, sp. zn. 5 Azs 22/2003, či usnesení ze dne 19. 10. 2020, č. j. 4 Azs 277/2018-60). Klíčovým zdrojem informací je tak vždy azylový příběh vyličený žadatelem (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2020, č. j. 6 Azs 109/2019-74). Po správních orgánech nelze požadovat, aby výhradně z vlastní iniciativy vyhledávaly a opatrovaly důkazy, které by mohly svědčit ve prospěch stěžovatele (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 11. 2012, č. j. 9 As 142/2012-21, případně ze dne 20. 1. 2016, č. j. 2 Azs 271/2015-38).

[13] Závěry žalovaného i krajského soudu stran skutkového stavu jsou v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozhodnutí ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003-59, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003-48, ze dne 17. 6. 2004, č. j. 3 Azs 23/2004-63, ze dne 25. 10. 2004, č. j. 5 Azs 162/2004-42, ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57, ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008-67, ze dne 27. 1. 2009, č. j. 2 Azs 91/2008-66). Žalovaný si pro své rozhodnutí opatřil aktuální zprávy o Vietnamu (rok 2023) a správně vyhodnotil, že z tvrzení stěžovatele ani z těchto zpráv nevyplývá, že by došlo k takovým novotám ve smyslu § 11a odst. 1 zákona o azylu, které by byly důvodem pro věcné posouzení jeho žádosti. V případě opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany má žalovaný při posuzování její přípustnosti podle § 11a odst. 1 zákona o azylu zkoumat toliko, zda nové skutečnosti svědčí o tom, že by žadatel mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu (nikoliv z důvodů uvedených v § 14 téhož zákona upravujícím azyl z humanitárních důvodů) nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu. Samotné udělení humanitárního azylu (z důvodu těžké nemoci) nepřichází v úvahu, neboť žalovaný se věcí meritorně nezabýval, nemohl tedy ani hodnotit, zda existují důvody hodné zvláštního zřetele (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 5. 2021, č. j. 1 Azs 95/2021-24). Nelze ani odhlédnout od toho, že stěžovatel v řízení před krajským soudem netvrdil a nijak nedokládal závažnost své nemoci.

[14] Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tedy poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uvedené v kasační stížnosti a Nejvyšší správní soud neshledal žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Proto kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a odst. 1 s. ř. s.

[15] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1, větou první, s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, část III. 4.). Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v řízení žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

[16] Ustanovené zástupkyni, Mgr. Tereze Kubalíkové, se ve smyslu § 35 odst. 10 s. ř. s. přiznává odměna za zastupování spočívající ve dvou úkonech právní služby, kterými bylo příprava a převzetí zastoupení a písemné podání ve věci samé - podání kasační stížnosti. Za jeden úkon právní služby přísluší podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, částka 3 100 Kč a náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu), tj. celkem 6 800 Kč. Tato částka jí bude vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. června 2024

pokračování

Lenka Krupičková
předsedkyně senátu